

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1371

Vragen van het lid **Van Raan** (PvdD) aan de Minister van Economische Zaken en Klimaat over *het uitfaseren van subsidies voor houtige biomassa* (ingezonden 23 december 2020).

Mededeling van Minister **Van Nieuwenhuizen Wijbenga** (Infrastructuur en Waterstaat) (ontvangen 19 januari 2021).

Vraag 1

Kent u het «Advies uitfasering houtige biograndstoffen voor warmtetoepassingen» van het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL), gepubliceerd op 18 december 2020?¹

Vraag 2

Hoeveel petajoule (PJ) warmte en elektriciteit werd er in 2020 opgewekt door houtige biomassa, (graag uitgesplitst naar warmte en elektriciteit)? Welk deel werd opgewekt door bij- en meestook? Hoeveel PJ en ton houtige biomassa werd hiervoor gebruikt (graag uitgesplitst naar type hout, zoals onder andere houtpellets etc.)? Hoeveel euro subsidie was hiermee gemoeid?

Vraag 3

Hoeveel PJ warmte en elektriciteit zal er in 2030 opgewekt worden door houtige biomassa, uitgaande van het advies van het PBL (graag uitgesplitst naar warmte en elektriciteit, respectievelijk bij- en meestook)? Hoeveel PJ en ton houtige biomassa zal hiervoor worden gebruikt (graag uitgesplitst naar type hout)?

Vraag 4

Vindt u dat er hier sprake is van een «voortvarend» afbouwpad, zoals verlangd door de Kamer in een aangenomen motie van dit jaar, ondanks het feit dat het aandeel houtige biomassa toeneemt in de toekomst? Zo ja, kunt u het begrip «voortvarend» beargumenteren?

¹ PBL, 18 december 2020, «Advies uitfasering houtige biograndstoffen voor warmtetoepassingen» (<https://www.pbl.nl/publicaties/advies-uitfasering-houtige-biograndstoffen-voor-warmtetoepassingen>)

Vraag 5

Klopt het dat het PBL zich baseert op de aanname dat biomassaverbranding het CO₂-gehalte in de atmosfeer reduceert zoals afgesproken in Europa? Zo, ja bent u zich ervan bewust dat dit in tegenspraak is met de huidige en brede wetenschappelijk consensus (EASAC 2018,2019,2020; KNAW 2017)?

Vraag 6

Beaamt u dat in principe bij benadering berekend kan worden hoeveel CO₂ er bij verbranding van houtige biomassa vrijkomt, gegeven dat het bekend is hoeveel PJ en/of hoeveel ton houtige biomassa er is gebruikt?

Vraag 7

Bent u bereid deze schatting (per jaar) te maken? Zo nee waarom niet?

Vraag 8

Zou u van mening blijven dat houtige biomassa duurzaam is als de werkelijke CO₂-uitstoot wordt meegeteld?

Vraag 9

Zou u blijven inzetten op (subsidies voor) het verbranden van houtige biomassa wanneer de werkelijke CO₂-uitstoot meegenomen zou worden? Zo nee, waarom niet? Zo ja, waarom wel?

Vraag 10

Bent u bekend met de petitie van Europese natuurorganisaties die de EU en EU-commissaris Timmermans zal oproepen, met het dringende verzoek, om de zinsnede dat «biomassa klimaatneutraal» is in de Renewable Energy Directive II (REDII) aan te passen vanwege de onjuistheid van deze aanname?² Zou u overwegen om de subsidies voor houtige biomassa per onmiddellijk stop te zetten wanneer biomassa niet langer als klimaatneutraal wordt aangeduid? Zo nee, waarom niet?

Vraag 11

Hoeveel euro is er gereserveerd voor reeds vergunde subsidies voor biomassacentrales die nog niet gebouwd zijn?

Vraag 12

Hoeveel subsidie zal in totaal aan houtige biomassa worden uitgegeven, ervanuit gaande dat de maximale hoeveelheid PJ, zoals genoemd in PBL-advies, zal worden opgewekt?

Vraag 13

Erkent u dat langjarige exploitatiesubsidies, zoals momenteel in de Stimulerings Duurzame Energieproductie en Klimaattransitie (SDE++), niet op snelle vervanging aansturen, zoals ook het PBL rapport aangeeft? Zo nee, waarom niet?

Vraag 14

Beaamt u dat koolstofarme alternatieven, zoals aqua- en geothermie, niet genoeg opgeschaald zullen worden om de prijs te laten dalen wanneer ze tot 2030 moeten blijven concurreren met zwaar gesubsidieerde biomassa?

Vraag 15

Hoe zult u ervoor zorgen dat aqua- en geothermie en restwarme kunnen concurreren met zwaar gesubsidieerde houtige biomassa?

Vraag 16

Welke conclusies trekt u uit de constatering van PBL dat ook zonder subsidies houtige biograndstoffen aantrekkelijk kunnen zijn en dat het stopzetten van de subsidiëring van houtige biograndstoffen voor warmteopwekking niet per definitie inhoudt dat ook de toepassing zal stoppen?

---

² YouMoveEurope, «De EU moet bossen beschermen, niet verbranden voor energie» (<https://you.wemove.eu/campaigns/de-eu-moet-bossen-beschermen>)

Vraag 17

Bent u bereid om subsidies voor houtige biomassa per 2021 te stoppen (aangezien het 10 tot 12 jaar duurt voordat de subsidies eindigen, wat betekent dat het afgeven van subsidies in 2020 nog tot 2032 door blijft gaan)?

Vraag 18

Is energiebesparing en isolatie (ook van daken) meegenomen in het PBL-rapport? Zo ja, op welke manier en wat waren de resultaten?

Vraag 19

Beaamt u dat, ondanks de inzet op houtige biomassa, de gebouwde omgeving alsnog zo snel mogelijk moet worden geïsoleerd? Zo ja, bent u van plan om alles op alles te zetten om de gebouwde omgeving zo snel mogelijk te isoleren opdat er minder energievraag is?

Vraag 20

Beaamt u dat zonnepanelen op eigen dak een noodzakelijke bijdrage leveren aan de doelstelling woningen te ontkoppelen van het gas, zoals afgesproken in het Energieakkoord? Hoeveel meer huishoudens kunnen die bijdrage leveren wanneer de salderingsregeling blijft bestaan tot 2030?

Vraag 21

In hoeverre worden hogetemperatuurnetwerken, met relatief smalle transportbuizen, gebruikt voor het verwarmen van huizen? Zijn hogetemperatuurnetwerken op basis van biomassaverbranding als warmtebron later nog om te bouwen naar lagetemperatuurwarmtenetten (met brede transportbuizen) op basis van bodemwarmte, aquathermie en andere echt duurzame warmtebronnen?

Vraag 22

In hoeverre zijn hoge- en lagetemperatuurwarmtenetten op basis van biomassaverbranding als warmtebron flexibel om te bouwen naar duurzame collectieve warmtesystemen?

Vraag 23

Bent u er zich van bewust dat er reeds geruime tijd een brede publieke en wetenschappelijke consensus bestaat dat het onwenselijk is om door te gaan met subsidies voor houtige biomassaverbranding vanwege de toename van CO₂, stikstof, fijnstof en andere zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) en de systematische natuurvernietiging die hiervoor plaatsvindt in binnen- en buitenland ofwel dat ieder draagvlak ontbreekt voor subsidies voor houtige biomassaverbranding?

Vraag 24

Is het oordeel van experts en de bouwsector meegenomen bij de totstandkoming van het PBL-advies? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wat is de bijdrage van deze experts bij de totstandkoming van dit PBL-advies geweest?^{3 4 5 6}

Vraag 25

Is de kritiek van bosbeschermingsorganisaties uit binnen- en buitenland over de desastreuze effecten op de biodiversiteit van de winning van hout voor houtpellets voor de Nederlandse kolen- en biomassacentrales meegenomen bij het tot stand komen van het PBL-advies? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wat

---

³ PBL, 24 augustus 2020, «Verduurzamen eigen woning financieel onaantrekkelijk» (<https://www.pbl.nl/nieuws/2020/verduurzamen-eigen-woning-financieel-onaantrekkelijk>)

⁴ CoBouw, 27 augustus 2020, «Bouw verbaast zich over PBL-rapport: «Echt bizar, hier krijg je toch jeuk van»» (<https://www.cobouw.nl/duurzaamheid/nieuws/2020/08/bouw-verbaast-zich-over-pbl-rapport-echt-bizar-ik-krijg-hier-echt-jeuk-van-101287593>)

⁵ Milieucentraal, 4 september 2020, «PBL is te negatief over verduurzaming woningen» (<https://www.milieucentraal.nl/nieuwsberichten/pbl-is-te-negatief-over-verduurzaming-woningen/>)

⁶ Binnenlands Bestuur, 25 augustus 2020, «Rapport pbl over betaalbaarheid geeft beperkt beeld» (<https://www.binnenlandsbestuur.nl/ruimte-en-milieu/kennispartners/over-morgen/rapport-pbl-over-betaalbaarheid-geeft-beperkt.14293992.lynkx>)

is de bijdrage van deze experts bij de totstandkoming van dit PBL-advies geweest?^{7 8}

Vraag 26

Zijn de resultaten, conclusies en aanbevelingen van het onderzoek van Investico betrokken bij het PBL-advies? Zo nee, waarom niet? Zo ja, op welke manier zijn resultaten, conclusies en aanbevelingen van dit onderzoek verwerkt in het advies en de daarop gebaseerde advisering?⁹

Vraag 27

Zijn de resultaten, conclusies en aanbevelingen van het onderzoek van de Baltische NGO's Estonian Fund for Nature (ELF) en Latvian Ornithological Society (LOB) «De duistere kant van een houtpellet» betrokken bij het PBL-advies? Zo nee, waarom niet? Zo ja, op welke manier zijn resultaten, conclusies en aanbevelingen van dit onderzoek verwerkt in het advies en hebben deze doorgewerkt in de advisering?¹⁰

Vraag 28

Hebben de bovengenoemde geconstateerde misstanden geleid tot stopzetting van de SDE++ subsidie voor houtige biomassaverbranding? Zo nee, waarom niet?

Vraag 29

Klopt het dat bij ongewijzigd beleid het gebruik van (vooral houtige) biograndstoffen in warmtenetten tot 2023 stijgt tot ruim 11 PJ, waarvan meer dan de helft geïmporteerde houtpellets is? Zo ja, gaat u de kritiek van bosbeschermingsorganisaties meenemen om ervoor te zorgen dat geen betwistbaar hout in Nederland opgestookt wordt?

Vraag 30

Vindt u dat het eerder gepubliceerde SER-rapport (advies duurzaamheidskader biograndstoffen) in overeenstemming is met het PBL-rapport? Zo ja, waar blijkt dat precies uit? Kunt u aangeven op welke plekken het reeds gepubliceerde advies van PBL tegenstrijdig is aan het eerder gepubliceerde SER-rapport dat oproept om zo snel mogelijk subsidies op houtige biomassa af te bouwen?¹¹

Vraag 31

Kunt u aangeven waarom u voor het einde van dit jaar 2020 geen gevolg heeft gegeven aan het advies van de SER om de subsidies voor laagwaardige toepassingen van hout zo spoedig mogelijk af te bouwen?

Vraag 32

Erkent u dat met het niet afgeven van een afbouwpad (alsmede het geven van een einddatum) u de opdracht van de Kamer, zoals verwoord in een aangenomen motie van dit jaar, naast u neerlegt?

Vraag 33

Gaat u dit jaar nog iets doen om deze opdracht en uw herhaaldelijk uitgesproken belofte deze motie uit te voeren, na te komen? Of blijft het bij de begeleidende brief die is toegestuurd met het PBL-advies?

---

⁷ Biofuelwatch, 8 mei 2020, «Biomass report by Netherlands environmental assessment agency slammed as a «greenwash» by international environment campaigners» (<https://www.biofuelwatch.org.uk/2020/pbl-report-pr/>)

⁸ Biofuelwatch, 9 juli 2020, «International forest campaigners urge dutch government to act following ser's advice to phase out biomass power and heat» (<https://www.biofuelwatch.org.uk/2020/international-forest-campaigners-urge-dutch-government-to-act-following-sers-advice-to-phase-out-biomass-power-and-heat/>)

⁹ Investico, 9 december 2020, «Hoe estse bomen worden opgestookt in onze centrales (geannoteerd verhaal)» (<https://www.platform-investico.nl/artikel/hoe-estse-bomen-worden-opgestookt-in-onze-centrales-geannoteerd-verhaal/>)

¹⁰ Estonian Fund for Nature, december 2020, «De duistere kant van een houtpellet» (https://media.voog.com/0000/0037/1265/files/Biomass_report_Dutch_2020.pdf)

¹¹ SER, 8 juli 2020, «Advies Biomassa in balans» (<https://www.ser.nl/nl/Publicaties/advies-biomassa-in-balans>)

Vraag 34

Kunt u aangeven op basis van welke gronden u het nodig vond om na het SER-advies opnieuw advies in te winnen van het PBL?

Vraag 35

Beaamt u dat het kabinet ook inzet op het tijdig afbouwen voor de gesubsidiëerde inzet van biograndstoffen voor elektriciteit en lage temperatuurwarmte, aangezien deze toepassingen niet in het gewenste eindbeeld passen, zoals verwoord in het duurzaamheidskader biograndstoffen?

Vraag 36

Kunt u aangeven of u het PBL-advies op gaat volgen? Zo ja, beaamt u dat het mogelijk veranderen van het beleid van tijdig afbouwen van subsidies voor het verbranden van houtige biomassa naar doorgaan met subsidies, afbreuk doet aan de betrouwbaarheid en geloofwaardigheid van de overheid? Zo nee, waarom niet?

Mededeling

Het lid Van Raan (PvdD) heeft mij op 23 december jl. vragen gesteld over de uitfasering van subsidie voor houtige biomassa (kenmerk: 2020Z25693). Vanwege de voor beantwoording benodigde interdepartementale afstemming kunnen deze vragen helaas niet binnen de gebruikelijke termijn worden beantwoord. Ik zal u de beantwoording zo spoedig mogelijk doen toekomen.